

Utvalg for helse og omsorg 26s behandling av sak 6/2026 i møte den 07.04.2026:

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Utvalg helse og omsorg vedtar å sende vedlagte forslag om endringer i forskrift til lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og lov om serveringsvirksomhet, Hitra kommune, Sør-Trøndelag, til offentlig ettersyn. Endringen innebærer følgende:

- **Steder med skjenkebevilling i Hitra kommune kan, etter søknad til kommunen, holde åpent inne og ute hele døgnet i perioden 11. juni til 19. juni 2026, så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026 og overholder nattero mellom 23:00 og 06:00.**
- **Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent alkohol er tillatt mellom klokken 08:00 og 04:00 så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026.**

Høringsfristen settes til 29. april 2026.

Det tas forbehold om mulige endringer som følge av Stortingets behandling av den midlertidige lovendringen.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2026/1261-2

Saksbehandler: Bjarne Nygård

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
------------	----------	--------

Utvalg for helse og omsorg 26

Midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026

Kommunedirektørens innstilling

Utvalg helse og omsorg vedtar å sende vedlagte forslag om endringer i forskrift til lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og lov om serveringsvirksomhet, Hitra kommune, Sør-Trøndelag, til offentlig ettersyn. Endringen innebærer følgende:

- Steder med skjenkebevilling i Hitra kommune kan, etter søknad til kommunen, holde åpent inne og ute hele døgnet i perioden 11. juni til 19. juni 2026, så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026 og overholder nattero mellom 23:00 og 06:00.
- Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent alkohol er tillatt mellom klokken 08:00 og 04:00 så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026.

Høringsfristen settes til 29. april 2026.

Det tas forbehold om mulige endringer som følge av Stortingets behandling av den midlertidige lovendringen.

Ingjerd Astad
Kommunedirektør

Mike Görtz
Kommunalsjef livsløp

Dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke underskrift

Vedlegg:

- 1 Forslag til forskrift om endringer lokal forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og lov om serveringsvirksomhet, Hitra kommune, Sør-Trøndelag
- 2 Høring - forslag om midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026.pdf
- 3 Høringsnotat - forslag om midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026.pdf

Sammendrag

Fotball-VM for herrer 2026 avholdes 11. juni–19. juli 2026 i USA, Canada og Mexico. På grunn av tidsforskjellen vil enkelte kamper bli sendt på tidspunkt utenfor ordinær skjenketid i Hitra kommune. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor foreslått et midlertidig unntak fra alkoholovens maksimaltid for skjenking under mesterskapet. I høringsforslaget er det lagt opp til at kommunene selv velger om de skal benytte seg av dette. Forslaget er avgrenset til skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2, og kun for skjenkesteder som viser direktesendte VM-kamper.

Hitra kommune har i dag lokale bestemmelser om skjenketider og åpningstider i forskrift vedtatt av kommunestyret. Forskriften fastsetter blant annet skjenketid frem til kl. 01.00 på hverdager og 02.00 på fredag/lørdag og søn-/helge-/høytidsdager, samt at serveringssteder med skjenkebevilling skal holdes lukket kl. 03.00–06.00.

Eventuelle midlertidige endringer må vurderes opp mot kommunens alkoholpolitiske mål, hensynet til ro og orden, samt dokumentert kunnskap om sammenhengen mellom skjenketider, alkoholforbruk, vold og trafikkulykker.

Saken legger frem gjeldende skjenketider i Hitra kommune, forslaget om midlertidig unntak og et kunnskapsgrunnlag om effekter av endringer i skjenketider. Kunnskapsgrunnlaget viser at senere skjenketider i flere studier er forbundet med økning i alkoholrelatert skader, trafikkulykker og vold.

Lovforslaget om midlertidig endring av alkoholovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM er per nå ikke vedtatt i Stortinget. Det kan komme endringer som følge av det. På grunn av den korte tidshorisonen så bør Hitra kommune sende sitt forslag på høring nå. Hitra kommune har ikke fått svar på når dette skal behandles av Stortinget.

Kommunedirektør innstiller på at utvalg helse og omsorg legger det vedlagte endringsforskriften til høring. Den innebærer følgende:

- Steder med skjenkebevilling i Hitra kommune kan, etter søknad til kommunen, holde åpent inne og ute hele døgnet i perioden 11. juni til 19. juni 2026, så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026 og overholder nattero mellom 23:00 og 06:00.
- Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent alkohol er tillatt mellom klokken 08:00 og 04:00 så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026.

Saksopplysninger

I [forskrift til lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og lov om serveringsvirksomhet, Hitra kommune, Sør-Trøndelag](#), §§ 3 og 4 så er det fastsatt at serveringssteder med innendørs skjenkebevilling skal holdes lukket mellom 03:00-06:00 og utendørs mellom 03:00-09:00. Skjenketidene for alkoholholdig drikk med mindre enn 22 volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2) er slik:

- Hverdager 09:00-01:00.
- fredag/lørdag 09:00-02:00.
- Søndag, helligdager og høytidsdager 12:00-02:00.

Skjenketidene for alkoholholdig drikk mellom 22 og 60 volumprosent alkohol (gruppe 3) er slik:

- Hverdager 13:00-01:00.
- fredag/lørdag 13:00-02:00.
- Søndag, helligdager og høytidsdager 13:00-02:00.

Det er og slik at all skjenking må avsluttes en halv time før serveringsstedet stenger.

I [forskrift om politivedtekt, Hitra kommune, Trøndelag, § 2-1, andre ledd](#), står det at det skal være nattero mellom 23:00 og 06:00 på, eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted.

Den foreslåtte endringen innebærer at skjenkesteder med skjenkebevilging kan servere alkoholholdig drikke med mindre enn 22 % volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2) døgnet rundt, så lenge de viser direkte sendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026.

I gruppespillet varer kampene rundt 2 timer. I sluttspillet kan kampene vare rundt 2 timer og 45 minutter. I gruppespillet har Norge kamper på følgende dager, norsk tid:

- 17.06 24:00-02:00
- 23.06 02:00-04:00
- 26.06 21:00-23:00

Det er satt opp 72 kamper i gruppespillet og 32 kamper i sluttspillet. Rundt 50 av kampene går helt eller delvis i tidsrom der det i dag ikke er tillatt med skjenking av alkohol i Hitra kommune.

Alkohol er det mest brukte rusmiddel i Norge. [Helsedirektoratet anbefaler](#) i sine kostholdsråd at man for helsens skyld drikker minst mulig alkohol. I 2011 ble det publisert en SIRUS-støttet (statens institutt for rusmiddelforskning) forskningsartikkel - [The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities](#) – som hadde sett på hvordan endringer i skjenketider påvirket vold i 18 norske byer. De konkluderte med at en ekstra time salgstid for alkohol korrelerte med rundt 16 % økning av voldelig kriminalitet. En annen studie fra 2022 - [An extra hour wasted? Bar closing hours and traffic accidents in Norway](#) – så på korrelasjon mellom trafikkulykker og skjenketider i Norge. De konkluderte med at det i snitt ikke var korrelasjon mellom en økning i skjenketider og økning i trafikkulykker, men at i rurale strøk var det korrelasjon mellom lengre skjenketid og økning i trafikkulykker. I studien peker de på mindre kollektivtilbud som en mulig årsak til dette.

I forbindelse med utarbeidelse av Hitra kommunes ruspolitiske handlingsplan 2025-2028 ble det sett på det lokale situasjonsbildet når det kommer til alkohol. Ungdata 2024 viste at vi har et høyere forbruk av alkohol blant ungdomsskoleelever enn resten av landet, at det er noe lavere enn resten av landet for videregående elever, og at en betydelig større andel av ungdomsskoleelever og videregående elever oppgir at de får lov til å drikke alkohol av foreldre enn resten av landet.

Vurdering

Departementets høringsforslag legger opp til at kommunen kan i teorien åpne for døgnaåpen alkoholserving ved steder som viser direkte sendte kamper fra fotball-VM for herrer 2026. Basert på en vurdering opp mot kommunens alkoholpolitiske mål, hensynet til ro og orden, dokumentert kunnskap om sammenhengen mellom skjenketider, alkoholforbruk, vold og trafikkulykker, samt personer som ønsker å nyte alkohol mens de ser fotballkamp og næringsliv som ønsker omsetning, så mener kommunedirektør det er grunnlag for å utvide skjenketidene under fotball-VM, men med en del begrensninger.

Forskningen kommunedirektør har gått igjennom i forbindelse med denne saken konkluderer med at det er en korrelasjon mellom utvidelse av skjenketider for alkohol, og skadelig bruk av alkohol, alkoholrelatert vold og alkoholrelatert trafikkulykker.

På den andre siden er alkohol et lovlig rusmiddel. Det betyr ikke at alkohol er ufarlig, men i de fleste sammenhenger har vi et nivå av tiltro til at voksne mennesker kan regulere inntaket av dette selv. Det er mange som ønsker å drikke alkoholholdig drikke mens de ser fotballkamper. I år har Norge

kvalifisert seg til å delta i fotball-VM for herrer for første gang på 28 år, forrige gang var i 1998. Kommunedirektør antar flere av kommunens innbyggere vil drikke alkohol i forbindelse med VM-kamper. Da bør en del av vurderingen være hvorvidt det er bedre om de drikker i private hjem eller hos profesjonelle aktører.

Hitra kommune har i dag kortere åpningstid enn maksimaltiden alkoholloven åpner for. For alkoholholdig drikke i gruppe 1 og 2 er det i dag stengt for servering mellom klokken 01:00 og 09:00 på hverdager, 02:00 og 09:00 på fredager og lørdager, og mellom klokken 02:00 og 12:00 på søndager, helligdager og høytidsdager.

Kamper i gruppespillet varer rundt 2 timer og kamper i sluttspillet kan komme opp i 2 timer og 45 minutter. I gruppespillet skal Norge spille tre kamper som starter klokken 00:00, 02:00 og 21:00. Dersom de kommer videre til sluttspillet er det også der flere kamper i tidsrom utenfor ordinær skjenketid i Hitra kommune. Det kan og være andre kamper som innbyggere i Hitra har interesse av å se. Kommunedirektør innstiller ikke på at det legges begrensninger på at utvidet skjenketid kun skal gjelde kamper Norge deltar i. Det er mange nasjonaliteter på Hitra så det kan være flere som har interesse av å se kamper til andre land enn Norge. Dette kan og gi mulighet for møtepunkter mellom ulike nasjonaliteter i Hitra.

I høringen som er sendt ut legges det opp til stor grad av fleksibilitet i hvordan kommunene vil bruke denne ordningen. Den foreslåtte lovendringen er ikke vedtatt enda så den kan komme endringer.

Den gjeldende alkoholloven åpner for at Hitra kommune kan utvide skjenketiden for alkoholholdig drikke i gruppe 3 (brennevin) fram til klokken 03:00. Kommunedirektør innstiller ikke på noen endring av skjenketidene for gruppe 3 (brennevin).

Den foreslåtte midlertidige endringen av skjenketider for gruppe 1 og 2 åpner i teorien for at Hitra kommune kan tillate døgnåpen servering så lenge det vises direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer. Med bakgrunn i de ovennevnte vurderinger innstiller kommunedirektør på at Hitra kommune legger til en midlertidig § 4-1 i forskrift til lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og lov om serveringsvirksomhet, Hitra kommune, Sør-Trøndelag, som innebærer:

- Steder med skjenkebevilling i Hitra kommune kan, etter søknad til kommunen, holde åpent inne og ute hele døgnet i perioden 11. juni til 19. juni 2026, så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026 og overholder nattero mellom 23:00 og 06:00.
- Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent alkohol er tillatt mellom klokken 08:00 og 04:00 så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM for herrer 2026.

Steder som ønsker å benytte seg av disse utvidete åpningstidene må søke – det gjelds også for aktører som har skjenkebevilling i dag siden deres skjenkebevilling er for de ordinære åpningstidene. Det første punktet innebærer at skjenkesteder kan holde åpent døgnet rundt så lenge de viser direktesendt kamp, mens det andre punktet betyr at de ikke kan servere alkoholholdig drikke mellom klokken 04:00 og 08:00. I det tidsrommet kan de likevel servere annen mat og drikke. De kan også ha servering utendørs såfremt de overholder nattero mellom 23:00 og 06:00.

Det er og slik at disse utvidete åpningstidene kun gjelds så lenge de viser direktesendt kamp fra fotball-VM fra herrer 2026, og de må kunne vise at de har rettighetene til å vise slike kamper. Dette handler om å ha noen terskler som bidrar til at det kun er seriøse aktører som kan ta i bruk de utvidete åpningstidene.

Kommunedirektør innstiller på at de som ønsker å benytte seg av utvidete åpningstider må søke. Ifølge [Hitra kommunes delegeringsreglement punkt 3.1.6](#) er det formannskapet som fatter endelig vedtak i slike saker, etter innstilling fra utvalg helse og omsorg. Kommunedirektør har lagt opp til at forslaget til midlertidig endring i skjenketidene legges på høring etter møte i utvalg helse og omsorg

7. april. Så kommer dette til andregangsbehandling til utvalg helse og omsorg 12. mai og endelig vedtak i kommunestyret 21. mai. Da er det under en måned til første kampstart. For at eventuelle søkere skal få svar raskest mulig vil kommunedirektør foreslå at disse søknadene legges fram direkte for formannskapet møte den 26. mai i tråd med bestemmelsene om hastesaker i delegeringsreglementet og kommuneloven.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstansene

Deres ref

Vår ref

Dato

26/338-

30. januar 2026

Høring - forslag om midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking i forbindelse med avholdelse av fotball-VM for herrer 2026. Samtidig høres tilsvarende endringer i forskrift om alkoholordningen på Svalbard.

Høringsuttalelser kan avgis digitalt på: <https://www.regjeringen.no/no/id3147650>.

Departementet ber høringsinstansene videreformidle høringsnotatet til relevante underliggende organer og ev. andre aktører dersom disse mangler på høringslisten.

Høringsfristen er fredag 13. mars 2026.

Eventuelle spørsmål i anledning høringen kan rettes til utredningsleder Marie Kristine Wexels per e-post til mkw@hod.dep.no.

Med hilsen

Hege Christina Bredesen (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie Kristine Wexels
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Folkehelseavdelingen

Saksbehandler
Marie Kristine
Wexels
22 24 86 77

Høringsnotat

30. januar 2026

Forslag om midlertidig endring av alkohollovens
bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-
VM for herrer 2026

Høringsfrist:

13. mars 2026

1	Innledning.....	2
2	Gjeldende rett.....	3
3	Departementets vurderinger og forslag	7
3.1	Midlertidig unntak fra skjenkeforbudet.....	7
3.2	Bevillingsmyndighet	7
3.2.1	Kommunale skjenkebevillinger.....	7
3.2.2	Statlige skjenkebevillinger	8
3.3	Begrensninger i adgangen til å fastsette avvikende skjenketider	8
3.4	Særlig om Svalbard.....	9
3.5	Forholdet til andre regelverk og bestemmelser	9
4	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	10
5	Forslag til endringer i lov og forskrift	11
5.1	Forslag til midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026.....	11
5.2	Forslag til midlertidig endring i forskrift om alkoholordningen for Svalbard.....	11

1 Innledning

Det norske herrelandslaget i fotball har for første gang på 28 år kvalifisert seg til VM. Mesterskapet avholdes i USA, Canada og Mexico i perioden 11. juni til 19. juli 2026. På grunn av tidsforskjellen vil enkelte av kampene bli sendt på tidspunkter utover alkohollovens maksimaltid for skjenking. For at det skal være mulig å fortsatt skjenke alkohol mens kampene pågår foreslås det i dette høringsnotatet et midlertidig unntak fra alkohollovens maksimaltid for skjenking. Det vil være opp til bevillingsmyndigheten, i de fleste tilfellene kommunene, å beslutte om muligheten for å gi unntak skal benyttes.

Det foreslås at skjenketider som avviker fra lovens maksimaltid kun kan fastsettes for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, i perioden 11. juni – 19. juli, for skjenkesteder som viser kampene i fotball-VM 2026.

Alkohol som rusmiddel og norsk alkoholpolitikk

Alkohol er det mest utbredte rusmidlet i Norge, og for mange en kilde til nytelse og glede. Selv om de fleste voksne i Norge bruker alkohol, er ikke alkohol en ordinær vare. Alkoholbruk er en av de viktigste risikofaktorene for tap av friske leveår i befolkningen, og medfører også kostnader for andre enn den som drikker. Det er betydelige kostnader

knyttet til behandling for sykdom og skader, rettsvesenet og hjelpeapparatet og arbeidslivet i tillegg til menneskelige kostnader knyttet til omsorgssvikt, frykt, ulykker, vold, kriminalitet, fosterskader og andre tredjepartsskader. Både et høyt alkoholinntak per gang og et høyt alkoholinntak over tid vil hver for seg øke risikoen for problemer og skader. Risikoen for sykdom øker med gjennomsnittlig alkoholinntak, men selv et lavt alkoholinntak innebærer en viss risiko for alkoholrelatert sykdom og skade. Mer enn noe annet rusmiddel har alkoholbruk også betydelig konsekvenser for andre enn brukeren selv. Høyt alkoholkonsum hos foreldre kan skade barns oppvekstvilkår, og alkoholbetinget vold, hærverk og bråk reduserer helse, trygghet og trivsel for de mange som rammes av dette. Det anslås at det i Norge er 90 000 barn av foreldre med alkoholbrukslidelse og 50 – 150 000 barn av foreldre med risikofylt alkoholkonsum. I følge FHIs publikasjon *Alkohol i Norge* datert 5. desember 2019 er det på befolkningsnivå en klar sammenheng mellom alkoholbruk og vold. Omfanget av voldshandling øker når alkoholkonsumet i et samfunn går opp, og minker når alkoholbruken går ned. I publikasjonen fremgår også at vold i parforhold ofte er knyttet til alkoholbruk.

Norge har tatt i bruk de virkemidlene som er regnet for å være mest effektive for å begrense alkoholbruken herunder blant annet monopolordningen, bevillingssystemet, åpningstidsbestemmelser, aldersgrenser, avgifter og alkoholreklameforbud. Norge har, og skal fortsatt ha, en restriktiv alkoholpolitikk som begrenser alkoholkonsumet og derigjennom reduserer skader og problemer som følge av alkoholbruk. Ansvar for utformingen av alkoholpolitikken er delt mellom stat og kommune. Staten trekker opp rammene for omsetning av alkoholholdig drikk gjennom nasjonal regulering, blant annet ved å sette maksimaltider for salg og skjenking. Kommunene har innenfor disse rammene ansvaret for å utforme en lokalt tilpasset alkoholpolitikk gjennom blant annet behandling av bevillingssøknader, fastsetting av salgs- og skjenketider og kontroll og håndheving av alkoholregelverket. Kommunene har stor grad av selvstyre i utformingen av lokal alkoholpolitikk. Det er kommunen som kjenner de lokale forholdene best og som er nærmest til å vurdere utformingen av alkoholpolitikken i sin kommune.

2 Gjeldende rett

Skjenking av alkoholholdig drikk

Skjenking er definert som salg av alkoholholdig drikk til forbruker for drikking på stedet, jf. alkoholloven § 1-4 annet ledd. Det regnes alltid som skjenking når bevillingshaver vet at det drikkes på eller i tilknytning til skjenkestedet. Skjenking av alkoholholdig drikk krever bevilling, jf. alkoholloven § 1-4a. Skjenkebevilling gis av kommunen med mindre det gis statlig bevilling etter kapittel 5, jf. alkoholloven § 1-7 første ledd. Alkoholholdig drikk er i alkoholloven § 1-3 definert som drikk som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol. Alkoholholdig drikk gruppe 1 inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol. Alkoholholdig drikk gruppe 2 inneholder over 4,7 og mindre enn 22

volumprosent alkohol og alkoholholdig drikk gruppe 3 inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk

Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk reguleres av alkoholloven § 4-4. Skjenketiden fastsettes av kommunen innenfor lovens maksimaltid. I bestemmelsens første ledd er det angitt en normalskjenketid som gjelder dersom kommunen ikke har fastsatt noe bestemt om skjenketiden. Etter lovens normaltid kan skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, skje alle dager mellom kl. 08.00 og 01.00, mens skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3, kan skje alle dager mellom kl. 13.00 og 24.00. I § 4-4 fjerde ledd er det fastsatt maksimaltider for skjenking. Maksimaltidene innebærer at det ikke er adgang til å skjenke alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 mellom kl. 03.00 og kl. 06.00 og alkoholholdig drikk i gruppe 3 mellom kl. 03.00 og 13.00.

Kommunen kan innskrenke eller utvide skjenketiden i forhold til normaltiden, men ikke lenger enn til maksimaltiden. Dette kan gjøres i selve bevillingsvedtaket eller i forskrift. Forskrift om skjenketid må ikke nødvendigvis være lik for alle skjenkesteder i kommunen. Det kan for eksempel differensieres etter type skjenkested eller beliggenhet. Dersom skjenketiden er bestemt i et enkeltvedtak, vil en endring av skjenketiden i bevillingsperioden være en omgjøring i forvaltningslovens forstand. Omgjøring kan bare skje dersom vilkårene i forvaltningsloven § 35 er oppfylt. Generelle regler i forskrifts form kan likevel i realiteten omgjøre tidligere enkeltvedtak.

Bevillingshaver står fritt til å fastsette egen skjenketid innenfor de rammene som er gitt i bevillingsvedtaket og etter loven.

Det følger av § 4-4 sjette ledd at konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Det er bevillingshavers ansvar å sørge for at det ikke drikkes alkoholholdig drikk etter dette tidspunktet.

Serveringssteder må ha serveringsbevilling gitt av kommunen, jf. serveringsloven § 3. Det følger av serveringsloven § 15 at kommunen i forskrift kan fastsette åpningstider for de serveringsstedene som ligger i kommunen. Skjenkesteder kan holde åpent utover tidsinnskrenkningene fastsatt i eller i medhold av alkoholloven så fremt ev. forskrifter gitt i medhold av serveringsloven § 15 åpner for dette. Det ligger altså til kommunen å fastsette åpningstider for serveringssteder herunder uteserveringer.

Etter politiloven § 14 første ledd nr. 1 kan det dessuten fastsettes lokale politivedtekter med regler om å opprettholde ro og orden. Slike vedtekter fastsettes av kommunen og godkjennes av Politidirektoratet (etter delegering fra departementet).

Det følger av § 4-4 sjuende ledd at det på overnattingssteder kan skjenkes alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til de begrensningene som er fastsatt for skjenketiden i § 4-4. Bestemmelsen er en tidsmessig utvidelse av skjenketiden knyttet til en bestemt persongruppe: stedets overnattingsgjester. Det er en forutsetning at skjenking til overnattingsgjester skjer utenfor overnattingsstedets ordinære skjenkesteder.

Skjenking til stedets overnattingsgjester vil for eksempel kunne skje i resepsjonen eller på rommene (minibar, romservice).

Skjenking av alkoholholdige drikker på Svalbard

Det følger av alkoholloven § 1-2 annet ledd at departementet kan gi forskrifter om lovens anvendelse på Svalbard. Forskrift 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard regulerer blant annet omsetning av alkoholholdig drikk på Svalbard med tilhørende territorialfarvann. Det følger av forskriften § 3-1 første ledd at skjenking av brennevin, vin og øl bare kan foretas på grunnlag av bevilling gitt av Sysselmesteren. Avgjørelser om tildeling av bevilling kan delegeres til representativt, folkevalgt organ. Myndighet etter forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-1 er delegert til Longyearbyen lokalstyre, forskrift 12. desember 2001 nr. 1406 om delegering av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-1. Det følger av delegeringen at Longyearbyen lokalstyre avgjør søknader om skjenkebevilling i Longyearbyen arealplanområde i forbindelse med nyetableringer av skjenkesteder og søknader fra bevillingshavere om endringer i eksisterende bevilling. Sysselmesteren ber om at lokalstyret innhenter uttalelse fra Sysselmesteren før søknad om skjenkebevilling avgjøres. Bevillingssøknader som gjelder servering utenfor Longyearbyen arealplanområde behandles av Sysselmesteren.

Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk på Svalbard

I § 3-3 er det gitt bestemmelser om tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker. På tilsvarende måte som i alkoholloven er det fastsatt normaltid og maksimaltid for skjenking. Det følger av § 3-3 første ledd at skjenking av brennevin kan skje fra kl. 13.00 til 24. 00, mens skjenking av vin og øl kan skje fra kl. 08.00 til 01.00. Bevillingsmyndigheten, jf. § 3-1 første ledd, kan generelt eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd, men det er forbudt å skjenke brennevin mellom kl. 03.00 og 13.00 og forbudt å skjenke øl og vin mellom kl. 03.00 og 06.00, jf. § 3-3 fjerde ledd.

Det følger av § 3-3 sjette ledd at konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

Statlige skjenkebevillinger

Det følger av alkoholloven § 5-2 at det for fly, tog og skip som er kollektive transportmidler, samt cruiseskip på turer av flere dagers varighet, kan gis statlig bevilling dersom det skal serveres alkohol om bord. Myndigheten til å gi statlig bevilling etter § 5-2 er delegert fra departementet til henholdsvis Helsedirektoratet og statsforvalteren på følgende måte: Helsedirektoratet har myndighet til å gi statlig bevilling til tog og fly jf. § 5-2 første ledd nr. 1 og 2, mens statsforvalteren har myndighet til å gi bevilling til skip, jf. § 5-2 første ledd nr. 3.

Bestemmelsen om statlig skjenkebevilling i § 5-2 første ledd nr. 1 gjelder bare tog som går i rute på bestemte strekninger til fastsatte tider og er åpent for allmennheten. Det kan kun gis bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 på tog som er kollektive transportmidler. For skjenking på alle andre typer tog, for eksempel chartertog, leievogner o.l. må det søkes om kommunal skjenkebevilling, jf. § 1-7 første ledd. Bevilling til skjenking på fly gjelder innenlandske flygninger. Om bord i fly kan det kun gis bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2. Internasjonale flygninger er ikke omfattet av alkohollovens bestemmelser om bevillingsplikt.

Alkoholloven § 5-2 nr. 3 regulerer skip som er kollektive transportmidler og cruiseskip på turer av flere dagers varighet. En statlig bevilling til skip som er kollektivt transportmiddel, gjelder også skjenking mens skipet ligger til kai, under forutsetning av at det kun skjenkes til passasjerer som følger skipet. For cruiseturer av kortere varighet, for eksempel dagsturer kreves kommunal skjenkebevilling. Skip som benyttes som ordinært skjenkested, det vil si om er åpent for allmennheten og hvor det hovedsakelig skjenkes fra kai, må ha kommunal bevilling, jf. § 1-7 første ledd. Alkoholloven, og dermed bevillingsplikten, gjelder kun i norsk farvann.

Skjenketider er ikke regulert i § 5-2. Det er heller ingen henvisning til alkoholloven kapittel 4 i bestemmelsen.

Det følger av § 5-3 at messer for militært ansatte som drives i samsvar med retningslinjene for slik virksomhet kan gis bevilling av departementet til å skjenke alkoholholdig drikk. Bestemmelsen regulerer skjenkebevilling til Forsvarets messer for militært ansatte. Det er kun messer for militært tilsatte, som drives i samsvar med bestemmelser og retningslinjer for skjenking av alkohol i Forsvaret, fastsatt av Forsvarsstaben og Forsvarets personell og vernepliktsenter som kan gis statlig skjenkebevilling. Bestemmelsen åpner ikke for skjenking i kantiner eller andre lokaler beregnet for bruk av vernepliktige, privat bruk av befals- og fritidsmessene, selv om enkelte av brukerne er befal. Slik bruk og eventuelle utleie av lokalene vil kreve ambulerende bevilling, jf. alkoholloven § 4-5 og søknad må rettes til kommunale bevillingsmyndigheter. Myndigheten til å gi statlige bevillinger til Forsvarets messer for militært tilsatte i henhold til § 5-3 første ledd er delegert til Helsedirektoratet.

Delegeringen av bevillingsmyndigheten omfatter myndighet etter §§ 1-7c og 1-8 i disse tilfellene. Kontrollmyndigheten ligger til kommunen, jf. § 1-9. Kontrollmyndigheten følger altså ikke bevillingsmyndigheten.

Det følger av § 5-3 siste ledd at bevilling til skjenking i befals-/fritidsmesser jf. § 5-3 første ledd gis etter bestemmelsene i alkoholloven kapittel 4. Det innebærer blant annet at skjenketidsbestemmelsene i § 4-4 kommer til anvendelse. Helsedirektoratet opplyser at det i bevillingsvedtak fra direktoratet fremgår at bevillingsinnehaver må følge de til enhver tid kommunale skjenketidene.

3 Departementets vurderinger og forslag

3.1 Midlertidig unntak fra skjenkeforbudet

Det er 28 år siden sist herrelandslaget kvalifiserte seg til fotball-VM. Det er ventet stor oppmerksomhet om deltakelsen, og mange ønsker å se kampene sammen på pub eller utested. At mesterskapet arrangeres i USA, Canada og Mexico gjør at tidsforskjellen blir såpass stor at en rekke av kampene vil bli vist etter skjenketidens opphør klokken 03.00 som er lovens maksimaltid for skjenking. For at steder med skjenkebevilling skal kunne servere alkohol i perioden VM-kampene spilles og vises, foreslår departementet at det gjøres midlertidige endringer i alkohollovens bestemmelse om tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdig drikk. Endringen vil kun gjelde for mesterskapets varighet (11. juni – 19. juli).

Formålet med skjenketidene er å begrense forbruket av alkohol og dermed de samfunnsmessige og individuelle skadene som alkoholbruk kan medføre, se nærmere omtale i punkt 1. Når det likevel foreslås å gi et midlertidig unntak i dette tilfellet, skyldes det at dette er en ekstraordinær begivenhet av begrenset varighet hvor flere av kampene finner sted mellom klokken 03.00 og 06.00. Fotball er Norges mest populære idrett, og fotball-VM for herrer er blant verdens mest sette Tv-begivenheter. Dette er fjerde gang det norske herrelandslaget deltar, og det er lang tid siden sist. Generelt mener departementet man bør være svært tilbakeholden med å gjøre midlertidige endringer i alkoholregelverket ettersom det kan uthule helheten og konsistensen i alkoholpolitikken. Det midlertidige unntaket er ikke ment å skape presedens for senere anledninger. Lovendringen begrenses derfor til fotball-VM for herrer 2026.

3.2 Bevillingsmyndighet

3.2.1 Kommunale skjenkebevillinger

Departementet viser til at det er stor grad av kommunalt selvstyre i alkoholpolitikken, og at det i dag ligger til kommunene å fastsette skjenketider innenfor lovens maksimaltid. Det er kommunene som best kjenner de lokale forholdene, og departementet foreslår derfor at hver enkelt kommune kan beslutte hvorvidt det er ønskelig å åpne for skjenketider utover lovens maksimaltid i unntaksperioden.

Enkelte kommuner har forskriftsfestet kommunale skjenketider, mens andre har fastsatt skjenketid i bevillingsvedtakene. Hver enkelt kommune vil måtte ta stilling til hvorvidt de ønsker å benytte muligheten til å tillate skjenking utover maksimaltiden under mesterskapets lengde. Det vil være anledning for kommunene å fastsette en skjenketid som er lengre enn kl. 03.00, men kortere enn kl. 06.00. På tilsvarende måte som etter alkoholloven § 4-4 andre ledd foreslås det at utvidelse av tiden for skjenking kan gjelde generelt eller for det enkelte skjenkested.

Det aktuelle arrangementet starter allerede 11. juni, og departementet viser til at det ikke er nødvendig å avvente Stortingets behandling av lovforslaget før ev. forslag om endringer av kommunale forskrifter sendes på offentlig høring. Kommunene kan sende ev. forslag til endringer på offentlig høring med forbehold om at de foreslåtte lovendringene blir vedtatt.

3.2.2 Statlige skjenkebevillinger

For statlige skjenkebevillinger etter alkoholloven kapittel 5 er det henholdsvis Helsedirektoratet og statsforvalteren som er bevillingsmyndighet. § 5-2 regulerer statlige skjenkebevilling til tog, fly og skip. Bestemmelsen regulerer ikke skjenketider og har heller ingen henvisning til bestemmelsen om skjenketider i § 4-4. Helsedirektoratet opplyser at det ikke er fastsatt skjenketider for tog og fly i vedtakene som er fattet av dem. Departementet er ikke kjent med om statsforvalteren i sine vedtak til cruiseskip har fastsatt skjenketider. Ettersom det ikke er gitt bestemmelser om skjenketid i § 5-2 vil det imidlertid være mulig for Helsedirektoratet og statsforvalteren å fatte vedtak om skjenketid som gjør det mulig å skjenke under hele mesterskapets lengde uten at det er behov for å gjøre endringer i alkoholloven. Det foreslås derfor ikke en bestemmelse regulerer dette ytterligere.

§ 5-3 regulerer skjenkebevilling til Forsvarets messer for militært ansatte. Statlige skjenkebevillinger jf. § 5-3 første ledd gis etter bestemmelsene i kapittel 4 og skjenketidene i § 4-4 vil være gjeldende. Helsedirektoratet er bevillingsmyndighet og opplyser at det i vedtak fattet av dem vises til at bevillingshaver må følge de til enhver tid kommunale skjenketidene på stedet. En ev. endring av de kommunale skjenketidene vil i disse tilfellene få virkning for de statlige skjenkebevillingene. Av den grunn mener departementet at det ikke er behov for å gjøre endringer i alkoholloven § 5-3.

3.3 Begrensninger i adgangen til å fastsette avvikende skjenketider

For å begrense de negative konsekvensene ved å åpne for at det midlertidig gis mulighet for å avvike fra maksimaltiden for skjenking foreslår departementet begrensninger i adgangen til å fastsette avvikende skjenketider. Departementet foreslår at det kun åpnes for å gi unntak fra maksimaltiden for skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2. Det vil si at skjenkeforbudet for alkoholholdig drikk gruppe 3 (brennevin) foreslås opprettholdt.

Videre foreslår departementet at det kun kan fastsettes avvikende skjenketider for skjenkesteder som viser direktesendte kamper for stedet gjester. Det skal være tillatt med skjenking av alkohol i forbindelse med at serveringssteder viser kampene. Det vil si at muligheten for å gi avvikende skjenketid ikke er begrenset til det konkrete tidspunktet hvor kampen går, men at skjenkestedet som gis utvidet skjenketid må vise direktesendte kamper. Dette innebærer at det ikke foreslås en generell hjemmel for avvikende skjenketider for alle skjenkesteder i denne perioden. Kommunene står fritt til å bestemme om de vil tillate skjenking utover tidspunktene som følger av kommunens gjeldende

regelverk, om det skal være utvidet skjenketid hele perioden fotball-VM for herrer varer, eller om utvidelsen kun skal gjelde bestemte dager for eksempel dager Norge spiller kamper. Kommunen kan også bestemme at de vil tillate skjenking inntil et visst tidspunkt, for eksempel kl. 04.00.

3.4 Særlig om Svalbard

Departementet viser til at det i forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-3 er gitt bestemmelser om tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker, og at det på tilsvarende måte som i alkoholloven § 4-4 er gitt bestemmelser om normaltid og maksimaltid for skjenking og forbud mot å skjenke alkoholholdig drikk mellom klokken 03.00 og 06.00. Departementet foreslår at bevillingsmyndigheten på Svalbard, på tilsvarende måte som kommunene, kan gi unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026. Det foreslås derfor å gjøre midlertidige endringer i forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-3 som gjør det mulig å gjøre unntak fra maksimal skjenketid for øl og vin under VM i fotball for herrer 2026. På tilsvarende måte som for de kommunale skjenkebevillingene kan det kun fastsettes skjenketider som avviker fra forskriftens maksimaltid for skjenkesteder som viser VM-kampene for stedets gjester.

3.5 Forholdet til andre regelverk og bestemmelser

Departementet viser til at serveringssteder må ha serveringsbevilling gitt av kommunen, jf. serveringsloven § 3. Kommunen kan i forskrift fastsette åpningstider for de serveringssteder som ligger i kommunen, jf. serveringsloven § 15. Dersom kommunene har fastsatt åpningstider som følger skjenketidene, må kommunene ved en ev. utvidelse av skjenketiden utover maksimaltiden også endre de fastsatte åpningstidene. Lovforslaget medfører ikke behov for endringer i serveringsloven.

Departementet viser til alkoholloven § 4-4 sjette ledd om at konsum må opphøre 30 minutter etter skjenketidens slutt. Det vil, etter departementets vurdering, ikke være behov for å gjøre unntak fra denne bestemmelsen selv om det åpnes for å gjøre unntak fra maksimaltiden for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 under fotball-VM for herrer. Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må dermed opphøre 30 minutter etter skjenketidens slutt.

Departementet viser til at annet regelverk kan regulere forhold knyttet til for eksempel arrangementer og serveringssteder, herunder uteserveringer, og at dette regelverket også må hensyntas av aktørene i de tilfeller hvor det fastsettes avvikende skjenketider. Dersom kommunene har fastsatt lokalt regelverk må det vurderes om det er behov for endringer i anledning fotball-VM for herrer 2026.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

I kommuner som beslutter å utvide skjenketiden under mesterskapet kan det bli økt belastning på politi og helsevesen på dagene med sene kamper. Økt skjenketid kan blant annet medføre at folk holder seg ute lenger enn de ellers ville, og forlenge tiden med ansamlinger av folk på utesteder og i gatene. En stor ansamling av folk som drikker alkohol etter klokken 03.00 vil kunne føre til et økt antall uønskede hendelser i form av skadeverk, vold og kriminalitet, og flere vil kunne få behov for helsehjelp enten på grunn av intoksikasjon eller på grunn av skader som følge av ulykker eller vold. Både politi og helsevesen vil kunne måtte bemanne opp i den aktuelle perioden som følge av utvidet skjenketid under VM.

Dersom det gis unntak fra lovens maksimaltid for skjenking vil det kunne utsette folk som bor i nærheten av serveringsstedene for støy på tidspunkter av døgnet hvor det vanligvis må forventes nattero. Støy kan føre til søvnforstyrrelser og redusert livskvalitet for dem som utsettes for støyplager.

De stedene som ønsker å benytte seg av en mulighet for skjenking også etter klokken 03.00 vil måtte ha tilstrekkelig med personale på jobb til å sikre at alkoholovens bestemmelser overholdes, samt at driften er i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser. Det er ikke gitt at inntektene ved å holde åpent vil overstige kostnadene. Departementet er kjent med at flere kommuner i dag praktiserer alkoholoven på en slik måte at skjenkebevilling knyttes opp mot krav til allmenngjort lønn. Departementet legger til grunn at kommuner som knytter skjenkebevilling opp mot krav til allmenngjort lønn har en alkoholpolitisk begrunnelse for dette, og at de anser at ryddige arbeidsforhold også har betydning for overholdelse av alkoholregelverket. Dette er opptil kommunene å vurdere, og de foreslåtte endringene i lov har ikke betydning for adgangen til å stille slike krav.

Det må antas å være en rekke aktører som ønsker å få mulighet til å skjenke etter klokken 03.00. Forslaget vil kunne føre til at kommunene vil måtte ta stilling til, og saksbehandle en rekke søknader om unntak fra skjenketidsbestemmelsene, og eller gi forskrifter som endrer skjenketidene. Dette vil medføre merarbeid for kommunene.

Eventuelle merutgifter for kommunene, helsevesenet, politiet eller andre dekkes innenfor virksomhetenes gjeldende økonomiske rammer for 2026.

Når departementet likevel foreslår å åpne for at det midlertidig kan avvikes fra skjenketidsbestemmelsene, skyldes det at herrelandslagets deltakelse i VM er en ekstraordinær begivenhet av begrenset varighet.

5 Forslag til endringer i lov og forskrift

5.1 Forslag til midlertidig endring av alkohollovens bestemmelse om maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026

Departementet foreslår følgende endringer i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven):

I

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. skal § 4-4 nytt niende ledd lyde:

Kommunestyret kan for perioden 11. juni til 19. juli 2026 fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 som avviker fra fjerde ledd. Dette kan fastsettes generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested. Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for skjenkesteder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

II

Loven trer i kraft straks. Alkoholloven § 4-4 niende ledd oppheves 20. juli 2026.

5.2 Forslag til midlertidig endring i forskrift om alkoholordningen for Svalbard

Departementet foreslår følgende endringer i forskrift 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard:

I

I forskrift 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard skal § 3-3 nytt åttende ledd lyde:

Bevillingsmyndigheten kan for perioden 11. juni til 19. juli 2026 fastsette skjenketider for vin og øl som avviker fra fjerde ledd. Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for skjenkesteder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

II

Forskriften trer i kraft straks. § 3-3 åttende ledd i forskrift om alkoholordningen for Svalbard oppheves 20. juli 2026.